

ODGOVORI NA AKTUALNA VPRAŠANJA TRŽENJA SE SKRIVAJO NA TRGIH – KAKO PRITI DO NJIH?

Prof. dr. Iča Rojšek

KRIZA JE LAHKO PRILOŽNOST?

Da, a ne za
vsako podjetje!

4 dejavniki:

- visok strateški poudarek trženju (+)
- podjetniško naravnana kultura (+)
- prosti (neizkoriščeni) viri (+)
- resnost krize v panogi (-)

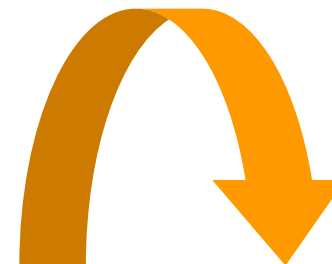
Vir: R. Srinivasan, A. Rangaswamy, G.L. Lilien: Turning adversity into advantage: Does proactive marketing during a recession pay off? *Intern. J. of Research in Marketing*, 22(2005), str. 109-125

ZA OSTALE VELJA:

ČIM BOLJ PREMIŠLJENO, RAZSODNO VLAGATI DENAR V TRŽENJE

**JASNA IN UTEMELJENA
SMOTRNOST PREDLAGANIH
NALOŽB V TRŽENJE**

**KAZALCI UČINKOVITOSTI IN
USPEŠNOSTI TRŽENJA**

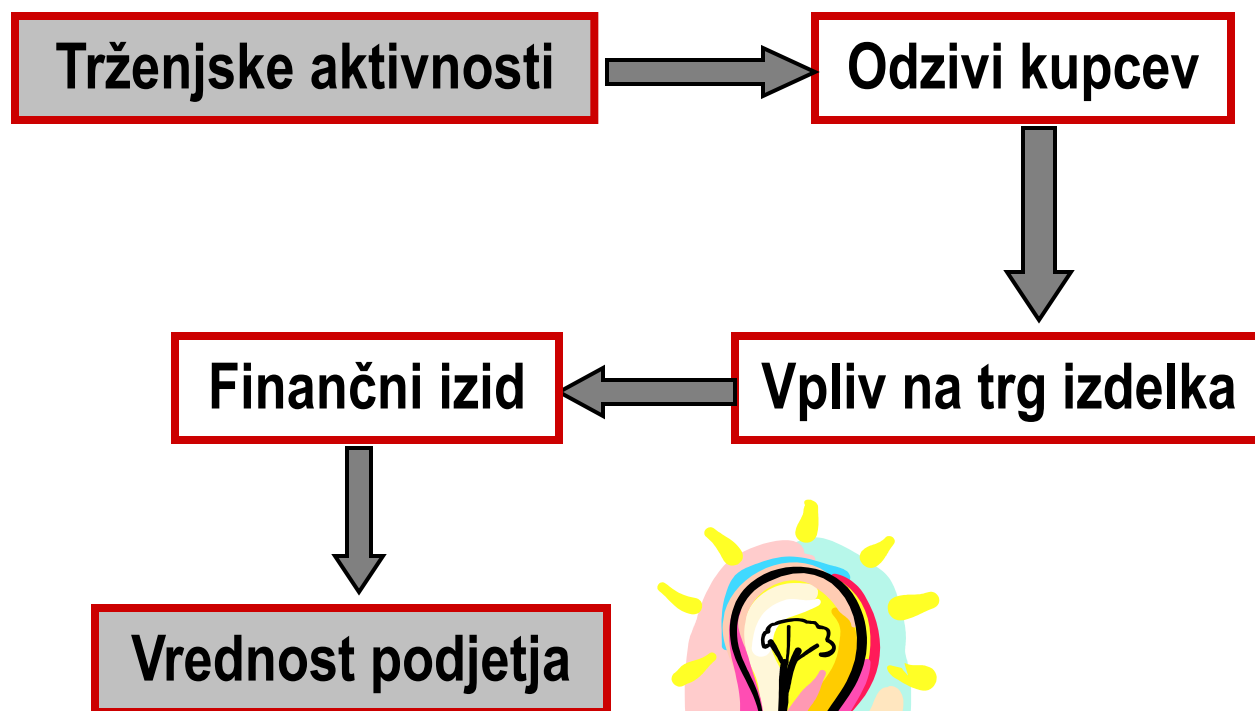
UČINKOVITOST IN USPEŠNOST TRŽENJA

Trženjsko uspešnost se je tradicionalno presojalo zgolj v smislu **učinkovitosti** (kako zmanjšati stroške trženja).

Trženjska uspešnost je večdimenzionalni koncept:

- **učinkovitost trženja** (*efficiency*): učinkovitost pri izvajanju trženjskega procesa oz. pri pretvarjanju inputov v outpute (tj. v posamezne sestavine trženja);
- **uspešnost trženja** (*effectiveness*): uspešnost pri doseganju zastavljenih ciljev oz. pričakovanj deležnikov

VERIGA TRŽENJSKE USPEŠNOSTI

“POTREBNA JE USPEŠNA UČINKOVITOST!”

(J.N. Sheth, R.S. Sisodia)

PODJETJE JE TRŽENJSKO USPEŠNO,

- če načrtuje ustrezne trženjske strategije, s katerimi doseže ali celo preseže zastavljene trženjske cilje;
- če oblikuje ustrezne trženjske programe (dejavnosti) za izvajanje načrtovanih strategij;
- če učinkovito izvaja trženjske programe;
- če ustvari, ohranja/poveča trženjsko pogojena neopredmetena sredstva (premoženje v kupcih, premoženje blagovne znamke, premoženje v prodajnih poteh).

KONTROLA in REVIZIJA TRŽENJA

Kontrola letnega načrta trženja → preučiti, ali podjetje dosega načrtovane cilje (glede prodaje, tržnega deleža ipd.)

Kontrola dobičkonosnosti → preučiti, kje (izdelki, prodajna območja, segmenti, tržne poti, velikost naročila ipd.) podjetje zasluži ali izgublja

Kontrola učinkovitosti → preučiti učinkovitost izdatkov v zvezi s posameznimi sestavinami trženjskega spleta

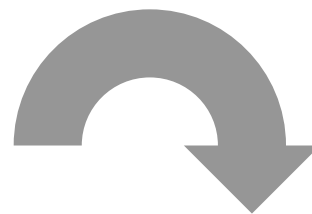
Strateška kontrola (revizija trženja) → preučiti **ustreznost dosedanjih trženjskih ciljev, ciljnih trgov** (SWOT analiza) in, ali ima podjetje **pravi strateški pristop k trgov** v novih, kriznih razmerah; to seveda vključuje tudi **analizo konkurentov.**

“USMERITI VSE NAPORE V OHRANJANJE KUPCEV!”

- ❖ Vendar ni smotno, da si podjetje prizadeva ohraniti prav vse kupce.
- ❖ Mnogo bolj kot število kupcev je pomembna **VREDNOST** posameznih kategorij kupcev za podjetje.

- ❖ Opraviti analizo portfelja kupcev ter opredeliti strateško pomembne kupce za podjetje, ki si zaslužijo posebno obravnavo.

Matrika

STOPNJA PORABE/DELEŽ PODJETJA

DELEŽ PODJETJA V IZDATKIH KUPCA
(share of wallet)

STOPNJA
PORABE
IZDELKA ALI
STORITVE

velika

VPRAŠAJI

ZVEZDE

majhna

**OBČASNI
KUPCI**

**DRUGA
LIGA**

majhen

velik

	<i>majhen</i>	<i>velik</i>
<i>velika</i>	VPRAŠAJI	ZVEZDE
<i>majhna</i>	OBČASNI KUPCI	DRUGA LIGA

ALI POZNAMO (ZAZNANO) VREDNOST ZA KUPCA V NOVIH RAZMERAH?

CELOTNA VREDNOST V OČEH KUPCA:

- vrednost izdelka
- vrednost storitev
- vrednost zaposlenih
- vrednost podobe

Glede na
konkurenčne
ponudbe

Glede na
konkurenčne
ponudbe

CELOTNI STROŠKI V OČEH KUPCA:

- denarni izdatki
- porabljeni čas
- porabljena energija
- psihične žrtve

ZAZNANA VREDNOST V OČEH KUPCA

KAJ JE LAHKO ZAZNANA VREDNOST ZA KUPCA?

- ***Vrednost je zame NIZKA CENA.***
- ***Vrednost so VSE ISKANE KORISTI, ki mi jih nudi izdelek/storitev.***
- ***Vrednost je KAKOVOST izdelka/storitve, ki jo dobim za CENO, ki jo plačam.***
- ***Vrednost je razlika med vsem tistim, kar DOBIM, in tistim, kar moram za to ŽRTVOVATI.***

OBLIKOVANJE CEN NA PODLAGI PRIBITKA JE LAHKO V KRIZNIH RAZMERAH POGUBNO, KER .....

Določanje cen na podlagi pribitka

- Primer:
- ▶ stroški na enoto = 16 EUR
  - ▶ 20-odstotni pribitek

$$\text{Cena s pribitkom} = \frac{\text{stroški na enoto}}{(1 - \text{želeni donos})} = 20$$

.... ZANEMARJA OBSEG POTENCIALNEGA POVPRASEVANJA
in ZAZNANO VREDNOST ZA KUPCA.

NAJ SE ZATEGOVANJE PASU NE ZAČNE PRI PREUČEVANJU NAKUPNEGA VEDENJA KUPCEV!

Kajti, bolj kot kdajkoli prej bo potrebno vedeti, kako v novih razmerah kupec presoja vrednost neke ponudbe in kako se odziva na recesijo.

NEKATERE PREDPOSTAVKE (J.A. Quelch, 2008):

- *cenovna elastičnost povpraševanja se veča,*
- *kupec vloži več napora in časa v nakup izdelkov trajne porabe,*
- *postaja "trdi pogajalec" na prodajnem mestu,*
- *je prej pripravljen odložiti nakup na kasnejši čas (ali kupiti manj),*
- *manj bo zanimanja za nove blagovne znamke,*
- *družinske vrednote bodo odločilno vplivale na način preživljanja prostega časa itd.*

**PREDVSEM PA: POSLOVODSTVO BO MORALO PREŽIVETI VEČ
ČASA S SVOJIMI KUPCI IN ZAPOSLENIMI!**